

de Nationale
ombudsman

Rapport

Rapport naar aanleiding van een klacht over het Functioneel Parket.

Publicatiedatum: 26 november 2014

Rapportnummer: 2014/175

Klacht

Wat is er gebeurd?

Verzoeker is advocaat en maakt deel uit van een kostenmaatschap. Dat betekent dat hij zijn advocatenpraktijk voor eigen rekening en risico uitoefent. Zijn cliënt werd door de Rechtbank vrijgesproken. De Rechtbank nam echter geen beslissing over het beslag. Nadat op 14 maart 2014 het vonnis onherroepelijk was geworden, stuurde verzoeker op 20 maart 2014 naar de officier van justitie van het Functioneel Parket, locatie Zwolle (hierna: FP Zwolle), een brief waarin hij de officier verzocht om aan zijn cliënt een eerder in beslag genomen geldbedrag van €3.900,00 terug te geven. Op 31 maart 2014 stuurde verzoeker opnieuw een brief naar de officier van het FP Zwolle, waarin hij de officier verzocht om een reactie op zijn eerder gedane verzoek van 20 maart 2014. Verzoeker gaf daarbij aan dat hij rappelleerde vanwege de termijn die staat voor het indienen van een klaagschrift tegen de inbeslagneming.

Op 2 april 2014 stuurde een senior administratief medewerkster van het FP Zwolle aan verzoeker een brief waarin zij aan hem liet weten dat zij op 1 april 2014 aan het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie (BOOM) in Leeuwarden opdracht hadden gegeven om het inbeslaggenomen geldbedrag terug te geven aan de cliënt van verzoeker. Het BOOM zou verzoekers cliënt daar binnen enkele dagen over informeren.

Op 20 mei 2014 stuurde verzoeker opnieuw een brief aan de senior administratief medewerkster van het FP Zwolle waarin hij aangaf dat zijn cliënt nog steeds niets had gehoord van het BOOM.

Op 16 juni 2014 stuurde een senior parketsecretaris van het FP Zwolle, aan verzoeker een e-mailbericht. In dit e-mailbericht deelde de senior parketsecretaris aan verzoeker mee dat hij aan de FIOD/Belastingdienst de opdracht had gegeven om het geldbedrag van €3.900,00 met spoed nog voor het einde van de week terug te storten. Op 17 juni 2014 werd verzoeker via de e-mail door de senior parketsecretaris geïnformeerd over het feit dat hij van de FIOD het bericht had gekregen dat ze het geld via de Belastingdienst op de rekening van het Functioneel Parket zouden gaan storten. Daarnaast verzocht de senior parketsecretaris verzoeker om een rekeningnummer door te geven waarop het geldbedrag kon worden gestort.

Op 11 juli 2014 informeerde verzoeker via de e-mail bij de senior parketsecretaris of het geldbedrag al, conform een op of omstreeks 3 juli 2014 (telefonisch) gedane toezegging was overgemaakt naar de derdenrekening van verzoeker. Op 14 juli 2014 stuurde verzoeker opnieuw een e-mail naar de senior parketsecretaris waarin hij onverbloemd zijn irritatie liet blijken over het feit dat hij het geld, ondanks de eerder gedane toezeggingen, nog steeds niet op zijn derdenrekening had ontvangen. Tevens gaf verzoeker aan dat hij verwachtte dat het bedrag uiterlijk 23 juli 2014 op zijn derdenrekening zou zijn geboekt. Ten slotte liet verzoeker weten dat hij verwachtte dat het Functioneel Parket hem een redelijk voorstel zou doen om de tijd die verzoeker inmiddels had besteed aan het achter de broek aan zitten van het parket, financieel te compenseren.

Op 15 juli 2014 liet de senior parketsecretaris van het Functioneel Parket aan verzoeker weten dat hem op 15 juli op het hart was gedrukt dat het geldbedrag die donderdag dan wel vrijdag op de derdenrekening van verzoeker zou zijn geboekt. Volgens de senior parketsecretaris had de hoogste leidinggevende van de Landelijke Beslag Autoriteit aan hem toegezegd dat het bedrag naar de derdengeldrekening van verzoeker was overgeboekt.

Standpunt verzoeker

Op 23 juli 2014 diende verzoeker schriftelijk een klacht in bij de hoofdofficier van het Functioneel Parket,

locatie Zwolle. In zijn brief gaf verzoeker aan het absurd te vinden dat hij ongeveer vier uur had moeten besteden om te bewerkstelligen dat zijn cliënt diens inbeslaggenomen geld alsnog terugkreeg. Naast het schrijven van brieven en het versturen van e-mailberichten had verzoeker ook minimaal tien keer telefonisch contact opgenomen met medewerkers van het Functioneel Parket. Gelet op de toezeggingen die niet waren nagekomen, leek het verzoeker niet behoorlijk dat de schade voor zijn rekening dan wel voor die van zijn cliënt zou komen.

Op 12 september 2014 liet verzoeker schriftelijk aan de plaatsvervangend hoofdofficier van het Functioneel Parket weten dat hij op grond van regel 25 van de Gedragsregels 1992 (de Gedragsregels voor advocaten) alle omstandigheden in aanmerking genomen, niet meer dan een redelijk salaris in rekening mag brengen. Gelet op de hoogte van het bedrag waar zijn cliënt recht op had, in samenhang met het feit dat er volgens verzoeker geen twijfel over kon bestaan dat zijn cliënt recht had op teruggaaf van het geld, had verzoeker geen tariefafpraak gemaakt met zijn cliënt. Er was immers geen juridisch geschil en daarnaast vond verzoeker het onder verwijzing naar de eerder genoemde gedragsregel voor advocaten onredelijk om zijn cliënt een bedrag daarvoor in rekening te brengen. Verzoeker is naar zijn mening de dupe omdat hij door het slecht functionerende OM nodeloos veel werk heeft moeten verrichten. Hij vindt het onbehoorlijk dat het OM hem laat opdraaien voor de kosten. Verzoeker vindt het niet fair dat het OM voor vergoeding van kosten als voorwaarde stelt dat verzoeker een factuur naar zijn cliënt stuurt op basis van een vooraf overeengekomen tarief.

Standpunt van de hoofdofficier van justitie

De plaatsvervangend hoofdofficier van het Functioneel Parket liet op 10 september 2014 in reactie op de klacht weten dat om onduidelijke redenen het geldbedrag na de in beslagname niet door de FIOD zo snel mogelijk op de rekening van het Openbaar Ministerie was gestort. Omdat de teruggave van het geld langer had geduurd dan gebruikelijk en wenselijk was, bood de plaatsvervangend hoofdofficier van het Functioneel Parket aan verzoeker en zijn cliënt haar excuses aan. Voor wat betreft verzoekers voorstel om de door hem gespendeerde uren door het OM te laten compenseren, liet de plaatsvervangend hoofdofficier weten dat alleen de kosten die verzoeker aan zijn cliënt in rekening had gebracht op grond van een overeengekomen honorarium voor vergoeding in aanmerking zouden komen. In dat kader verzocht de hoofdofficier aan verzoeker om een rekening over te leggen waaruit bleek dat hij die kosten ook aan zijn cliënt in rekening had gebracht.

Beoordeling van de klacht

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid zich coulant opstelt als zij fouten heeft gemaakt. Zij heeft oog voor claims die redelijkerwijs gehonoreerd moeten worden en belast de burger niet met onnodige en ingewikkelde bewijsproblemen en procedures. Dit vereiste brengt met zich mee dat de overheid een coulante benadering hanteert indien vast staat dat zij fouten heeft gemaakt, maar de burger problemen heeft om de omvang van de schade met hard bewijs te staven.

Verzoeker behartigde als raadsman de belangen van zijn cliënt. Nadat zijn cliënt door de rechter was vrijgesproken en het vonnis onherroepelijk was geworden, verzocht verzoeker het Functioneel Parket, locatie Zwolle om aan zijn cliënt een geldbedrag terug te geven, waarop tijdens het opsporingsonderzoek bij zijn cliënt conservatoir beslag was gelegd. Verzoeker kreeg in reactie op zijn verzoek aan de officier van justitie te horen dat het geldbedrag zou worden teruggegeven aan zijn cliënt. Normaal gesproken is daar de kous mee af en voor de raadsman de zaak ten einde. Het kan echter voorkomen dat de raadsman bij wijze van service nog een, qua tijdsinvestering beperkte, laatste extra (gratis) handeling verricht om het belang van zijn cliënt bij de afwikkeling van een beslag te behartigen. Dat een advocaat voor een dergelijke geringe inspanning geen prijsafpraak maakt met zijn cliënt is begrijpelijk.

De Nationale ombudsman stelt in het specifieke geval van verzoeker echter vast dat verzoeker veel meer inspanningen heeft moeten verrichten dan bij wijze van gratis nazorg aan zijn cliënt redelijk, voorzienbaar en acceptabel zou zijn geweest. Dit had hij noch zijn cliënt van te voren kunnen en hoeven te voorzien.

De plaatsvervangend hoofdofficier betwist niet dat verzoeker in aanmerking komt voor compensatie. Hij stelde daar echter wel nadere voorwaarden aan. Zo komen volgens de plaatsvervangend hoofdofficier van het Functioneel Parket alleen voor vergoeding in aanmerking, de kosten die verzoeker op grond van een (vooraf) overeengekomen honorarium aan zijn cliënt in rekening had gebracht. Daarbij werd aanvullend als voorwaarde gesteld dat verzoeker een rekening moest kunnen overleggen waaruit bleek dat hij die (extra) kosten ook daadwerkelijk aan zijn cliënt in rekening had gebracht.

De Nationale ombudsman is het met verzoeker eens dat het niet redelijk is dat de plaatsvervangend hoofdofficier van het Functioneel Parket aan verzoeker deze voorwaarden heeft gesteld waaraan hij moet voldoen, wil hij in aanmerking kunnen komen voor vergoeding. Verzoeker had immers redelijkerwijs niet kunnen voorzien dat hij nog een behoorlijke hoeveelheid tijd moest investeren om zijn doel, de daadwerkelijke teruggave van het inbeslaggenomen geldbedrag, te kunnen bereiken. Als hij en zijn cliënt dat wel van tevoren hadden (kunnen) voorzien dan was er zeer waarschijnlijk wel een prijsafsprake gemaakt.

Door aan verzoeker twee onredelijke voorwaarden te stellen om voor vergoeding van zijn uren in aanmerking te kunnen komen, heeft de hoofdofficier van justitie van het Functioneel Parket gehandeld in strijd met het vereiste dat de overheid een coulante benadering hanteert indien vast staat dat zij fouten heeft gemaakt, maar de burger problemen heeft om de omvang van de schade met hard bewijs te staven. De Nationale ombudsman ziet in het specifieke geval van verzoeker reden tot het doen van een aanbeveling.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het Functioneel Parket te Amsterdam, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Veiligheid en Justitie, is gegrond wegens strijd met het vereiste van een coulante opstelling.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman doet de minister van Veiligheid en Justitie de aanbeveling om met verzoeker in overleg te treden over compensatie voor de tijd die hij heeft moeten

besteden om te bewerkstelligen dat het in beslaggenomen geldbedrag daadwerkelijk door het Openbaar Ministerie aan zijn cliënt werd teruggegeven. Verzoeker wordt in overweging gegeven om in dat kader een urenspecificatie over te leggen.

De Nationale ombudsman,

mr. F.J.W.M. van Dooren,

waarnemend ombudsman